

N:o 100.

Herr Lars Persson: Rörande ändring i 5 § af Kongl. Kungörelsen den 21 Oktober 1864 om förändrade instruktioner för direktioner, läkare och syssemän vid länens lasarett och kurhus.

I Kongl. Maj:ts nådiga Kungörelse angående förändrade instruktioner för direktioner, läkare och syssemän vid länens lasarett och kurhus af den 21 Oktober 1864 förekommer i 5 § — sedan först blifvit uppräknade de tjenstemän och betjente som böra vid hvarje länslasarett vara anställda — följande stadgande: "Aflöning till tjenstemän och betjening utgår enligt stat, som af direktionen bestämmes". På grund af detta stadgande är det tydligt, att man lagt den vid lasarettarna tillsatta direktion helt och hållet magten i händerna att vid hvarje särskildt tillfälle bestämma lönebeloppen för de vid lasarettens nödige tjenstemän. Det må vara en sanning, att direktionerna naturligtvis, genom den af dem utöfvade tillsyn bäst äro i tillfälle bedöma, på hvad sätt tjenstemännen sköta sina befattningar och af huru stor aflöning de hafva kunnat göra sig förtjente, men fråga är väl ändock, om det ej å andra sidan kan innebära vådor att lemna denna viktiga angelägenhet helt ensidigt åt direktionens afgörande, helst väl ingen kan förneka, att landstingen sjelfva böra ega fullkomlig sakkännedom och förmåga att bilda sig riktiga omdömen om hvad som kan vara rätt och orätt, billigt och obilligt i afseende å lönebeloppen. För min del skulle jag tro, att man gjorde klokast, om man här vid lag ginge en medelväg och ordnade förhållandet så, att man öfverlemnade åt lasarett-direktionerna att i första hand föreslå de erforderliga beloppen, men att det sedan skulle tillkomma landstinget att i sista hand definitivt afgöra dessa belopps storlek.

Hvad för öfrigt angår en förändring af omförmälda 5 § i den riktning, att det skulle tillkomma landstingen att bestämma om nämnde tjenstemäns aflöningar, får jag fästa uppmärksamheten derpå, att med densamma icke skulle vinnas annat, än att detta stadgande komme i likställighet med hvad som straxt nedanför i samma § finnes föreskrifvet derom, att då fråga blir om pensionering af lasarettstjenstemän, „som längre tid med nit och trohet uppfyllt sina åligganden och af ålder eller sjukdom nödgas lemna sin befattning, *direktionen eger att hos lands-*

tinget föreslå det pensionsbelopp för återstående lifstid, som i mån af förtjenst och behof pröfvas skäligt." Det förekommer mig sannerligen svårt att utfinna något egentligt skäl, hvarför direktionen eller landstinget skall hafva större eller mindre befogenhet i afseende å bestämmande af pensionsbeloppen för tjänstemännen, än då det gäller att bestämma deras lön. Anser man, att direktionerna böra ega kompetens att helt och hållet vara bestämmande i afseende å tjänstemännens löner, så finnes väl intet som kan förklara, hvarför de skulle vara inkompetente att bestämma pensionsbeloppen — anser man åter att rätten att bestämma om pensionernas storlek bör läggas i landstingets hand, så hvarför då ej äfven dit öfverflytta magten att bestämma lönebeloppen?

Att detta stadgande i 5 § i förenämnda Kongl. Kungörelse är oegentligt och redan ledt och oförändradt kommer att leda till obehag och strider emellan lasarettsdirektioner och landsting, derpå skulle motionären vara beredd uppgifva exempel. I Kongl. Maj:ts nådiga Förordning om landsting af den 21 Mars 1862 § 2 heter bland annat: "Landstinget tillkommer att rådslå och besluta om för länet gemensamma angelägenheter, hvilka afse den allmänna hushållningen, helsovården m. m." — På grund af denna bestämmelse borde väl ligga i landstingets magt att på af direktionen framställt förslag ega rådslå och besluta om aflöning åt lasarettets tjänstemän, helst som det är af landstingets medel och icke af lasarettsdirektionerna som aflöningen skall utgå. I intet annat fall än det här omnämnda eger någon myndighet utan den lagstiftande makten och landstingen rätt att besluta utgifter, hvilka andra skattskyldige måste betala, utan rättighet att derom höras och i beslutet deltaga, hvadan jag anser det lasarettsdirektionerna ej heller böra ega beskattningsrätt öfver hela länet, hvilket dock blir en ovilkorlig följd af förberörda stadgande. Landstinget har härvid ej annat att göra än utdebitera medel af länet och betala efter direktionens beslut.

På grund af hvad jag nu anfört, vågar jag vördsamt föreslå:

att det stadgande i 5 § af Kongl. Kungörelsen den 21 Oktober 1864, hvilket nu lyder sålunda: "Aflöning till tjänstemän och betjening utgår enligt stat, som af direktionen bestämmes", måtte erhålla följande förändrade lydelse:

"Aflöning till tjänstemän och betjening utgår enligt stat, som, på förslag af direktionen, af landstinget bestämmes".

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 25 Januari 1870.

Lars Persson,
från Wester-Norrlands län.